Ч. 166 (665) Львів, вторек дня 31. липня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

З української парляментарної Репрезентації.

(Комунікат).

ВІДЕНЬ, 27. липня. Ми дістали з пресового бюра „Української Парляментарної Репрезентації“ отсей комунікат:

Дня 25. і 26. липня відбули ся під проводом голови, віцепрезидента парляменту Романчука, засіданя У. П. Р., на котрих порішено ось такі ухвали:

З нагоди відбитя східно-галицьких областий військами осередних держав і приверненя австрійської там адміністрації, принято одноголосно нагле внесене посла Дра Евгена Левицького, щоби передати негайно просьбу до цісаря, як найвисшого полководця, щоби він зволив зарядити, щоби в східно галицьких областях, які внаслідок посуваня вперед наших військ дістали ся в австрійське посідане, українське населене як в національно політичнім, так і господарськім напрямі трактовано знаменними взглядами і щоби українську адміністрацію і українську урядову мову, які там заведено від початку теперішної російської революції, не усувано і щоби в тих областях установлювано тільки українських урядників.

Як президія клюбу в продовженю нарад повідомила, заповів президент міністрів Др Зайдлер, до котрого президія клюбу в тій справі вперед звернула ся, прихильне узгляднене повисших бажань по порозуміню з всіми чинниками, що входять в рахубу.

Дотично останних подій в Росії і в звязи з тим зросту українського питаня, згідно сконстатовано, що український національний рух в Росії став ся силою, якої значінє не тільки для дальшого внутрішного розвою російської держави є рішаюче, але яке сягає також далеко поза межі російської держави.

У. П. Р. висказує своє сильне переконанє, що українське питанє, до котрого оконечного рішеня через утворенє самостійного українського правительства в Києві, признано тимчасовим правительством в Петрограді і всіми самоуправними органами Українців, дано реальну підставу і запоруку, не зійде вже більше як східноевропейське питанє першого степеня з дневного порядку великої політики й проблемів, які ся війна має розвязати.

Вкінци висловлює У. П. Р. свою сильну надію, що українська нація буде мати можність, по думці проклямованих російською революцією засад демократії і права самоуправи народів, рішати сама про свою долю, як державно національна індивідуальність.

В справі внутрішно-австрийської політики ухвалено обстоювати становище, що розвязка конституційного питаня в Австрії становить найважнійше право парляменту і що ту розвязку можна осягнути конституційною дорогою на основі правдивої демократії і права самоозначеня і самоуправи австрійських народів, і висказати ся за тим, щоби конституційна комісія парляменту була чим скорше скликана задля продовжуваня своєї праці.

При тім уважає У. П. Р. конституційне питанє в Австрії за питанє, котрого рішенє обходить однаково всі народи Австрії без огляду на расові ріжниці і противенства і через те в інтересі справи висказує свій жаль, що підняту при кінци ґр. Клям Мартініцом думку, улекшити розвязку трудної проблеми через згуртованє заступників всіх народів до співділаня в правліню, занехано в наслідок перепон партійно-політичної натури, передовсім національних противників українського народа.

На шляху до самостійного житя.

Проголошенє автономії України „явочним порядком“ — Універсал У. Ц. Ради до українського народу.

Через всю історію українського народу червоною ниткою тягнеть ся змаганє його до самостійного житя, до самостійного порядкованя своїми справами. Сього змаганя український нарід не позбув ся ніколи. Не позбув ся його, попавши під пованє Польщі, не позбув ся його також за весь час російського й австрійського володіня над ним.

Вимовними свідками сього стихійний зрив українського народу під булавою Богдана Хмельницького в рр. 1648—1654, щоб визволитись з під польської кормиги, опісля повстанє Мазепи в 1709 р. щоб скинути з себе московське ярмо і вернути до втраченої самостійности.

Затопленє в потоках крови в битві під Полтавою, се змаганє українського народу до самостійного житя відживає саме тепер, коли надійшла хвиля відродженя гноблених народів. І хвилі сій іде український нарід нестримно на зустріч, поконуючи успішно всі перешкоди, які стають поперек його дороги до виделіяної в душі свободи.

Висловом всенародної волі, виявленої на загально-українському конґресі, на військових і инших українських з'їздах, являють ся постуляти в справі автономії України, які верховний орґан української національної політики — Українська Центральна Рада передала тимчасовому правительству й Раді жовнірсько робітничих депутатів через спеціяльних делеґатів.

Представлені делеґацією бажаня розпадають ся на три основні ґрупи:

1) Такі, що торкають ся установленя автономії України з виданєм в сій справі тимчасовим правительством окремого акту, принципіяльного значіня;

2) в справі негайного виділеня для окремої адміністраційної управи 12 ґуберній з українським населенєм, з заведенєм Краєвої Ради і з установленєм при тимчасовім правительстві окремого комісаря для справ України;

3) справа утвореня окремого українського війська.

Як поставилось до сеї справи тимчасове петроградське правительство, се звісне.

Жаданя У. Ц. Р. не признало воно можливими до сповненя, засловлюючись загально-російською конституантою, яка — мовляв — одиноко компетентна до розвязки питаня автономії України.

Се становище тимчасового правительства в справі автономії України викликало зрив обуреня серед українського народу й витворило положенє, яке проф. Грушевський влучно схарактеризував словами: „Скінчило ся свято революції, Настає грізний час!

Не одержавши свого права леґальною дорогою, український нарід постановив „явочним порядком“, проти волі правительства добути його. На всеукраїнськім селянськім зїзді в Києві паде клич про повне відокремленє України. У. Ц. Р. на дводневнім тайнім засіданю постановила звернутись до народу по нові засоби сил і енерґії до дальшої борби в отсій резолюції:

„Обміркувавши відповідь тимчасового російського правительства на домаганє Української Центральної Ради й думаючи, що признанє права українського народу на автономію відповідає його трудовим і національним інтересам, спільне зібранє Української Центральної Ради, доповнене українською Радою селянських депутатів і Військовим Українським Ґенеральним Комітетом признало, що відкинувши домаганя Центральної Ради, тимчасове правительство свідомо пішло проти інтересів трудового народу на Україні й проти принципу самоозначеня національности, проголошеного ним самим, тимчасовим правительством. З огляду на те збори Центральної Ради признали конче потрібним:

1) звернути ся до всього українського народу з закликом орґанізувати ся і приступити до негайного заложеня фундаменту автономного ладу на Україні.

2) Центральна Українська Рада уважає потрібним негайно видати до українського народу універсал, котрий має вияснити суть домагань української демократії, представлену Центральною Радою, а також ті завданя, що стоять перед нею при будові автономного ладу на Україні вкупі з иншими національностями української землі.

3) Спільне зібранє признає, що Центральна Рада використала всі засоби, щоби увійти в порозумінє з тимчасовим російським правительством з приводу проголошеня принципу автономної України й прийнявши під увагу, що стихійний зріст українського руху приймає все більші й більші розміри, що відмова тимчасового правительства може звернути сей рух на небажаний шлях, Українська Рада постановила тепер зі ще більшим напруженєм сил приступити до орґанізації й наданя сьому рухови напряму, щоб не привести Краю і всеї Росії до анархії і знищеня завойовань революції“.

Змаганя У. Ц. Р. могучо підпоміг всеукраїнський селянський з'їзд, який саме тоді — в днях 11—15 червня — відбував ся в Києві, ухваливши в справі автономії України слідуючі резолюції:

1) прилучити ся до домагань Української Центральної Ради, проголошених в її декларації, й ждати від тимчасового правительства негайного задоволеня сих домагань;

2) беручи під увагу, що тільки заведенє федеративно-демократичної републики в Росії з національно-територіяльною автономією України й ґарантією прав національних меншостий може забезпечити край від анархії, з'їзд постановив поручити Українській Центральній Раді вкупі з Загально-українською Радою селянських депутатів:

а) негайно виробити проєкт уставу автономії України й федеративно демократичного ладу російської републики;

б) негайно скликати з'їзд прерставників инших народів й областий, що добивають ся федеративно демократичного ладу;

в) доложити всіх сил до приспішеня орґанізації українських територіяльних зборів;

3) Зїзд ухвалює, щоб у нас, на Україні, всі самоуправи й інституції були негайно зукраїнщені і тому закликує всі громадянські (селянські, земські й ин.) орґанізації й адміністративні інституції, а також військові орґанізації України, помагати Українській Центральній Раді й загально-українській Раді селянських депутатів у приготованю автономного ладу на Україні.

Всеукраїнський селянський з'їзд, як і У. Ц. Р., вийшли з того становища, що нам нічого озиратись на чужу поміч, нічого покладати надії на російське тимчасове правительство, а лиш власні сили орґанізувати до борби о свої права, бо свою долю повинен рішати тільки український нарід.

Слідом за сим пішло проклямованє акту, який золотими буквами запишеть ся в історії українського народу.

Оте дня 26-го н. ст. червня 1917 р. в Києві на площі св. Софії коло памятника Богдана Хмельницького У. Ц. Р. всенародно й торжест-

венно проголосила волю українського народу до самостійного життя, відчитавши йому виготовлений собою універсал, який ось тут подаємо:

Універсал Української Центральної Ради українському народови, який живе на Україні й поза Україною.

Український народе, народе селян, робітників і трудового люду!

Ти своєю волею поставив нас, Українську Центральну Раду, на сторожі прав і вільности української землі. Найкращі твої сини, виборні люди сіл, фабрик, салдатських касарень, усіх українських громад і товариств, вибрали нас до Української Центральної Ради, поручили нам стояти й бороти ся за всі права і вольности. Твій люд і виборні виявили свою волю, так нехайже Україна буде вільна. Не відокремлюючи ся від всеї Росії, не розриваючи звязку з російською державою, нехай український нарід на своїй землі має право сам розпоряджувати ся своїм житєм, нехай порядок і лад на Україні установляють вибрані загальним, рівним, безпосереднім і тайним голосованєм всенародні українські збори — Сойм. Усі закони, які мають завести порядок тут, на Україні, мають право видавати тільки наші, українські збори. А ті закони, які установляти муть лад на просторі цілої російської держави, повинен видавати всеросійський парлямент. Ніхто від нас не може красше знати, чого нам потреба, — які закони для нас красші. Ніхто красше від наших селян не може знати, як господарювати на своїй землі, отже тому ми хочемо, щоби після того, як у всій Росії відобрані будуть поміщицькі, скарбові, царські, монастирські й инші землі на власність народу, після того, як про се видадуть закон всеросійські Установчі Збори, право і порядок в наших українських землях розпоряджати ся ними належав тільки до нас самих, до наших українських зборів — Сойму, — так сказали виборні цілої української землі. Сказавши так, вони вибрали з посеред себе нас, Українську Центральну Раду, приказали нам стати на чолі нашого народу, стояти за його права й утворити, нове житє вільної, автономної України, і ми, Українська Центральна Рада, виповнили волю свого народу, взяли на себе великий тягар будови нового житя і приступили до сеї великої роботи.

Ми думали, що центральне російське правительство подасть нам руку у сій роботі, що в згоді з ним ми, Українська Центральна Рада, зможемо завести правний порядок на нашій землі. Одначе тимчасове російське правительство відкинуло всі наші домаганя, відіпхало простягнену руку українського народу. Ми післали до Петрограду своїх делеґатів — послів, аби вони представили російському тимчасовому правительству наші домаганя. Наші найголовнійші жаданя були такі: Щоби російське правительство всенародно окремим актом проголосило, що воно не стоїть проти національної волі України, проти права нашого народа на автономію; щоб центральне російське правительство для розвязки усіх справ, що торкають ся України, мало у себе нашого комісаря для українських справ; щоби місцева власть на Україні була обєднана в особі одного представника центрального російського правительства, себто вибраного нами комісаря; щоби якась частина засобів, збираних до центрального скарбу з нашого народу, була передана нам, представникам сього народу, на національно-культурні его потреби. Всі ті наші жаданя центральне російське правительство відкинуло. Воно не хотіло сказати, чи признає за нашим народом право на автономію, право — йому самому розпоряджати ся своїм житєм. Воно відмовило ся від відповіди, відіславши нас до будучих всеросійських Установчих Зборів. Центральне російське правительство не захотіло мати, у себе нашого комісаря, не захотіло разом з нами творити новий лад, як і не захотіло назначити комісаря на всю Україну, щоб ми могли вкупі з ним вести наш край до згоди і ладу. Правительство відмовило ся передати засоби на потреби нашої школи, просвіти й орґанізації. Тепер український нарід приневолив нас до того, щоби ми самі творили нашу волю. Ми не можемо кинути нашого краю на самоволю анархії й марнотравства. Тимчасове правительство не є в силі утворити для нас правовий порядок, не бажає стати вкупі з нами на шлях великої праці. Сегодня ми повинні взяти ту працю на себе. Се наш обовязок перед нашим краєм, перед тими народами, що живуть на нашій землі. Ось чому ми, Українська Центральна Рада, видаємо сей універсал цілому нашому народови й оголошуємо, що тепер ми самі будемо творити наше житє. Нехай кождий член нашої нації, кождий горожанин села або города від сегодня знає, що настав час великої праці. Тому кожде село, кожда волость і кожда повітова чи земська управа, котрі боронилиб інтересів українського народу, повинні бути у найтіснійших зносинах з Укр. Центральною Радою.

Там, де з якихсь причин адміністраційна власть лишила ся в руках ворожих українству, ми наказуємо нашим горожанам почати широку, могутню орґанізацію й освідомленє населеня і тоді взяти адміністрацію в городах і тих місцях, де українське населенє живе вкупі з иншими національностями. Наказуємо всім горожанам негайно увійти в порозумінє з демократіями всіх національностий і в купі з ними приступити до приготовленя нового правильного житя. Укр. Центральна Рада сподіваєть ся, що не українські народи, народи, що живуть на нашій землі, будуть також старати ся про порядок і спокій у нашім краю і в сім тяжкім часі загальної державної анархії дружно разом з нами стануть до діла орґанізації автономії України. Коли ми зробимо сю приготовну орґанізаційну працю, ми скличемо представників всіх народів української землі й видамо закони для них. Ті закони, цілий уклад яких ми приготовимо, російські Установчі Збори повинні будуть затвердити своїм законом.

Український народе! Перед твоїм виборним орґаном, Українською Центральною Радою, стоїть велика і висока стіна, котру вона мусить зруйнувати, щоб вивести нарід на шлях свободи. Потрібні сили. Для сього потрібні могутні, кріпкі руки, потрібна велика народня праця, а для успіху сеї праці потрібні передовсім величезні засоби. Досі український нарід всі свої засоби віддавав до російського центрального скарбу, але сам не мав та і не має від нього того, що повинен би мати за се. Тому ми, Українська Центральна Рада, наказуємо всім з'орґанізованим горожанам сіл і городів і всім українським громадянським радам наложити 14-го сего н. ст. липня податок на народню справу. Треба конче докладно й реґулярно пересилати сей податок до каси Української Центральної Ради.

Український народе! У твоїх руках твоя доля! В сім тяжкім часі руїни і розпаду докажи свою спосібністю і державним розумом, що ти, народ хліборобів і робітників, можеш гордо і гідно стати поруч з кождим з'орґанізованим і державним народом як рівний з рівним!

Передше тим відчитано універзал на українськім військовім зїзді, який саме тоді відбував ся в Київі й дня 26. червня скінчив ся. Ось як про се доносить російська преса після донесень ПТА з дня 27 го червня с. р.:

Закрив ся український військовий зїзд. Перед закритєм святочним способом відчитано універзал, після чого проф. Грушевський звернув ся до членів зїзду з промовою, закликуючи енерґічно піддержувати постанови Ради. Універсал роздано всім учасникам зїзду. По скінченю засіданя члени Українського Військового Генерального Комітету а також Центральної Ради приняли параду 1—20 українського полку ім. Богдана Хмельницького й инших військових частий. На Софійській площі коло памятника Богдана Хмельницького відбуло ся всенародне оголошенє універсалу.

Читанє історичного акту викликало вибух ентузіязму. На салі зїзду лунали невмовкаючі оклики: „Слава Центральній Раді!“ „Слава відродженому українському народови!“

Делеґат Петлюра, характеризуючи пережиканий історичний момент, сказав між иншим: Центральне правительство остало ся глухим для задоволеня наших жадань і Центральна Рада для ратунку України і всеї Росії бере на себе від сьогодня тяжкий тягар.

Винниченко закликував делеґатів по оголошеню універзалу розвести його по місцях, обговорити і тісно звязати себе з Центральною Радою. На кінці почуло ся „Слава воскресшому українському народови!“, — пошановано память Шевченка і відспівано національний гимн „Ще не вмерла Україна!“

„Русская Воля“ з дня 28. н. ст. червня доносить з Київа:

Опублікованю Радою універзалу товаришив ряд святочних зборів. У „Народнім Домі“ в присутности військового зїзду українські провідники проф. Грушевський і Петлюра виголосили деклЯративні промови про збиранє української землі і про „перший ступінь на шляху здійсненя національних ідеалів“. Перед промовою Грушевського голова зборів запропонував всім встати, „бо говорити ме офіціяльна особа, голова українського парляменту“. Грушевський підчеркнув основну думку універзалу, висловлену словами: „Від сьогодня ми самі творитимемо наше житє. І слово повинно перетворити ся в житє“. Як голова Ґенерального Військового Комітету Петлюра заявив: „Універзал для нас — приказ і закон, якого ніхто не має права не послухати!“

На Софійській площи.

Ще більше святочним було оголошенє універсалу на Софійській площі. Сюди прибув український полк у повнім боевім узброєню з машиновими карабінами. Коло памятника Богдана Хмельницького відправлено урочистий молебень. Духовенство проголосило многоліте українському народови, українському правительству, українському війску і старшинам. Грушевський звернув ся до народу з закликом самому утворити український лад. По сій промові Грушевського хопили на руки і понесли.

Инша телеґрама тої часописи така:

Для поширеня й популяризації універсалу Центральна Рада ухвалила розпустити на кілька днів до домів усіх членів військового зїзду, яким Рада дала окремі інструкції в справі скликуваня волостних зібрань і сільських зборів.

Війна.

На Чернівці!

Pesti Naplo пише: Величавий плян, після якого йдуть наші війска вперед, заставив Росіян ставити опір, щоби бодай о пару годин проволічи втрату коломийського двірця залізничого. Та дарма. Угорські і баварські війска зломили послідний опір Росіян і заволоділи важним східно - галицьким містом.

З двірця залізничого в Коломиї розходить ся 5 шляхів, що мають велике значінє. Занятє Коломиї становить велику стратеґічну небезпеку для Черновець і наступаючі руки йдуть концентрично в напрямі буковинської столиці. Покритий лісом граничний трикутник може стати гробом для трьох російських армій.

Заключене мира — далеке.

БЕРЛІН. Соціялістичний „Vorwärts“ з приводу дискусії в анґлійській палаті громад про воєнні цілі пише ось що:

З правительством, означеним духом Бонара Лява і Карсона не був би можливим инший мир, як лиш мир найсоромнійшого піддання. Коли Анґлійці кажуть, що у більшости німецьких соціялістів не видно „покаяння“ то слід нам відповісти: Німецькі робітники допервa тоді мали би причину до покаяння, коли-б край свій опустили перед десятькратною чисельною перевагою. Сего не зробили і не зроблять.

БЕРНО. (Ткб.) Berner Tagblatt, подаючи вісти про мови Аскіта і Бонара Лява в палаті в справі німецької мирової заяви, пише ось що:

Щораз виразнійше показуєть ся, що з вини Анґлії не будемо мати мира. Німецький союзний сойм, який з довірєм висказав свою готовість до мира, стрінув ся з глумливим насміхом анґлійського парляменту. Добре, що вкінци вияснилось, та що навіть послідний з невтральних знає, хто стає поперек заключеня мира.

Чи четверта зимова кампанія?

ЛЮҐАНО, 28. липня. Після донесеня Secolo з Парижа, велика конференція коаліції в Парижи постановила оконечно вести четверту воєнну кампанію зимову та приняла стратеґічні міри на зиму і весну 1918 р.

Окремий мир з Австрією?

Berliner Ztg доносить з Женеви: Зближені до міністерства заграничних справ дневники висказують надію, що з Австрією буде заключений окремий мир.

БЕРЛІН, 29. липня. Temps заявляє, що не Австро-Угорщина, але Німеччина спричинила війну. Коаліція повинна се розуміти.

Коли буде конець війни?

БЕРНО, 26. липня. З Нового Йорку через Льондон:

З приводу промови німецького канцлера і мирової заяви Сойму німецького Союза, новойорські дневники розбирають се питанє та доходять згідно до рішеня, що мир перед кінцем 1918. р. зовсім неможливий. Крім сего „New York Times“ доносить, що союзники Америки

постановили витревати так довго, поки міліонова американська армія не прибуде до Европи. Осередні держави є в блуді, коли не числять ся з рішучістю Америки та уважають її виступ „блюфом“. Приготовна праця Америки до активної діяльности є так поважна, а воля американського народа так рішуча, що сміло можна сказати, що світова війна скінчить ся доперва тоді, коли при рішеню Америка вискаже своє послідне слово.

Скорий конець війни?

ЖЕНЕВА, 27. липня. Аґенція „Radio“ доносить з Льондону: Анґлійськай бриґадний командант, ґен. Selly, виголосив до військ, що йдуть на французький фронт, промову на острові Wihgt, в якій заявив, що війна зближає ся до кінця.

Гусятин і Заліщики здобуті,

З воєнної пресової кватири подають:

Союзники переводять свої операції в східній Галичині після пляну.

Ворог ставить завзятий опір, та корчить ся на своїх становищах головно в долинах на карпатському підгірю по обох берегах Черемоша і Сучави. Та сей російський фронт мусів загнутись, не ставивши навіть сильнійшого опору. Коли російська фронтова лінія перед офензивою йшла здовж головного хребта Лісних Карпатів через Татарський провал, тягнеть ся вона нині через Шипіт-Кути до Прута. На північ від Дністра обсаджено Гусятин над Збручем. В ночи з 28-го на 29-го с. м. взяли наші війска Заліщики в посідане. Російські відділи в колінї Серету, що уступають перед нами, є в силі ставити лиш слабий відпір.

Керенському грозять смертю.

СТОКГОЛЬМ, 29 го липня. Як доносить „Новое Время“, одержав Керенський з кружляка „Аврора“ лист, в якому мужва корабля подає йому до відома, що він має бути убитий, коли до кінця липня не опустить свого становища.

З нім. головної кватири.

З дня 29 го липня.

Фронт баварського кн. Леопольда: Ґрупа військ ґен. полк. Бем-Ермолія: В східній Галичині уступили Росіяни по обох сторонах Гусятина поза державну границю. Наші корпуси осягнули Збруч. Иншi зближають ся до устя Серету до Дністра. Між Дністром і Прутом уставили ся російські задні сторожі на півд.-схід від Городенки до бою. Повний сили наступ переломив їх становище. Погоня йде далі по обох берегах Дністра.

Фронт ґен. полк. архикн. Иосифа: В долині Черемоша взято Кути. Повисше й понисше сього міста зміна берега ріки в ході виконаня. В горах наступають наші дивизії в борбах за ворогом дорогою Шипіт-Молдава-Сулиця. На південь від долини Ойтоз відперто сильні російські наступи на Касіну. Над горішною Путною перевели ми передвчера зачаті рухи.

Ґрупа військ Макензена: На північнім склоні горба Одобешті заломили ся ворожі наступи. В румунській низині слабий огонь.

Генер. кватирмайстер Людендорф.

НОВИНКИ

— **Серед руїн Тернополя.** Воєнний кореспондент „Franfurter Zeitung“ в своїй дописи з Тернополя з дня 25. с. м. між иншим пише:

Від 6 ої год. нині рано є Тернопіль, а радше руїни нещасного міста в наших руках, Найвизначнійше торговельне місто східної Галичини, се нині димлюча купа згарищ.

В часі тригодинної мандрівки по місті я не бачив ні одної будівлі неткненої гарматним стрільном; а ледви один приватний дім незавалений. Легко ушкоджений лиш домінїканський костел, побудований в 1249 р., фундація Потоцьких. Зате тяжкі ушкодженя потерпів парохіяльний костел, на якого стрункій ґотицькій вежі сиділи російські обсерватори зі скорострілами. З більших публичних будинків досить мало нарушені остали українська й польська ґімназія де були російські лазарети, реальна школа, почтовий будинок, ратуш та повітовий суд. В середмістю зрабовано й знищено майже всі будівлї. Великі фабрики, млини, горальнї, о скільки ще в 1915 р, не були знищені, стали тепер жертвою російського огню. Жидівська дільниця, вул. Міцкевича, 3 го Мая і и. знищені до тла та представляють лиш купи згарищ, з яких клуби попелу й диму ще й тепер бухають в гору. Добровільна огнева сторожа мозольно працює, щоб місто привести сяк так до порядку. В суботу рано закликав ґенеральний військовий комізар посадника міста, якому наказав утворити цивільну міліцію, бо вечером вже — казав — прийдуть німецькі війська. За тим пішли рабунки, насилуваня і т. д. Нема в Тернополі ні одного склепу, щоб не був зрабований і знищений салдатами. В місті начислено доси около 80 трупів цивільного населеня. По відході Росіян лишились тут самі бідаки, Богаті колись люди, великі жидівські купці остали нині жебраками. Такий нині образ Тернополя.

— **Особисті вісти.** Сотник Іван Коссак обняв управу цензури у Відни.

— **Відзначенє.** Василь Терентяк ц. к. вахмайстер жандармерії 13. краєвої команди, з Неполоківців, відзначений золотою медалю хоробрости. за хоробре і повне пожертвованя поведенє супроти ворога. Названий є вже в посіданю срібної медалї II. кл.

— **Зміни в намісництвах.** У Відни удержують ся поголоски, що небавком слідують зміни в намісництвах кількох коронних країв. Намісником Галичини має — після тих чуток — стати сумної памяти др Бобжинський,

— **З Львівського університету.** Андрій Рудий з Дмитрова осягнув степень дра прав, а п. Микола Чубатий степень дра фільософії.

— **Заява.** Дістаємо слідуюче письмо з просьбою о поміщенє: Про збори учителів низших і висших шкіл, які відбули ся у Відни 15. липня, появив ся звіт, в якім і мою особу наведено як активного участника сего збору. Я зявив ся на сі збори лише тому, що виразно було сказане, що збори будуть трактувати справу орґанізації учительства і шкільництва.

На початку зборів забирав я голос в формальній справі. Та коли замітив, що збори набирають в и к л ю ч н о о с о б и с т о г о характеру, я збори сейчас опустив. Не хочу сею заявою в ніякий спосіб манїфестувати свого становиска до порушених справ сего збору, отсї рядки диктує менї погляд, що нездорові відносини в нашім суспільнім житю виростають завдяки особистого трактованя справ, завдяки особистих інтриґ, які затемнюють кожду справу і унеможливлюють поважне трактованє і найкраснї тенденції. Воліла річева справа загинути, як би особиста справа мала тріюмфувати, осей клич повинен присвітлювати кождому громадянинови. — Осип Безпалко, учитель.

— **Справленє ошибки.** В послїднім числї через ошибку видруковано союз самостійної України місто сойм самостійної України.

— **Велика добича на Росіянах в Озірній.** В Озірній полишили Росіяни відступаючи величезний склад амуніції при зелізничій стації, засоби поживи, соли і сушених риб, кількадесять бочок оливи до їди, величезні склади дерева і технїчних матеріялів.

— **Що робить Масарик?** Бюро Райтера заперечує чутку, мов би проф. Масарик перебував в Льондонї і просив за посередництвом швайцарського посла о дозвіл на поворт в Чехи: — Проф Масарик жиє в Росії і дістав недавно письменну подяку від Брусілова за заслуги в підпомаганю Росії до побіди.

— **Апровізація Тернополя.** На днях відійде до Тернополя транспорт хлїбових і цукрових карт.

— **На віденськім відтинку.** „Zeit“ доносить. що в австрійськім німецько-народнім Союзі відбули ся в пятницю збори, котрі мали дуже бурливий перебіг, Вже на початку нарад появило ся на сали значне число соціялістів, котрі в хвили, коли ославлений „будівничий шибениць“ і посол до австрійського парляменту в одній особі, Гайне, мав забрати голос, уряд или бурливу демонстрацію, що звертала ся проти особи „будівничого шибениць“. Соціялісти вдерли ся до середини салї і вкоротці почала ся правильна битва. Присутні на салї панї повтікали до огороду, де члени нім. нар. союза сховали також посла Гайного. Помимо того в сали гамір тревав ще якийсь час. Кидано на себе шклянки. не маючи иншої амуніції, аж вкінци перед естрадою дійшло до дуже оживленої бійки, причім побіду віднесли соціялісти. бо вони то взяли естраду штурмом. Очистивши естраду з неприятеля. один з соціялістів вступив на неї і виголосив до своїх партійних товаришів промову, в котрій накликував їх, щоби заховали спокій і опустили поле борби. Доперва по виході соціялістів бідачисько Гайне міг відзискати голос. Обговорив отже положенє в парляменті, вказав на офензиву републиканської Росії та на воєнний настрій, який панує в краях коаліції і з своїх виводів вивів заключенє, що мир за всяку ціну був би найгіршим нещастем, яке взагалі могло би стрінути німецький нарід. Треба отже видержати аж до кінця.

— **Похорони обох безщасних жертв отроєня бл. п. Ґорукової і Гузарівної** відбули ся в понеділок при великім здвизї народу. явило ся богато УСС. з отаманом Гр. Коссаком на чолї.

— **Знищенє німецького підводного судна.** В перших годинах дня 26. с. м. миговий стражник на побережу в Паде Кале запримітив в віддаленю 500 метрів від побережа предмет, що колисав ся на морі, котрий зараз розпізнано як підводне судно, довге на 50 метрів, котре в часі припливу моря розбило ся і тепер в часі відпливу осїло. Штаб і залога судна піддали ся в цілости побережним військам, але Німці приготовили вже знищенє корабля, отворивши широкі вентилї і комори з нафтою та підложивши огонь. Судно є тяжко ушкоджене і імовірно не до ужитку. Се судно мало спеціяльну місію класти міни на французькім і анґлійськім побережу.

— **Жінка Керенського в леґіоні смерти“.** Парижський Matin доносить, що в „леґіоні смерти“, який борець ся на фронті під Сморгонем, знаходить ся також жінка президента міністрів Керенського, як саніґетка.

— **Що Німці вивезли з польського королївства?** Як доносить Dziennik Cieszyński в ч. 169, з самих тільки ґуберній варшавської, ломжинської, плоцької і калїської вивезено до Прус 253. і 68 ваґонів збіжа, худоби і товарів забраних населеню, кромі того, що осібно вивезло grosseinkaufsgesellschaft, що забрало і зареквірувало війско і кромі викопалин та вугля Польське королївство має виживити цілий пруський фронт аж до Галичини і ся живність, як рівнож живність яку війско в 5 klg. пачках висилає до родин в Прусах, не входить в повисший рахунок 253. і 68 ваґонів. Конї забрано з Польщі всї. Самого дерева з лісів вивезено в глибину Прус 220.000 ваґонів.

— **Ґенерал Корнїлов.** Про ґенерала Корнїлова, одного з найкрасших російських вождів, пише Fremdenblatt: ґен. Корнїлова, попередного команданта відтинка від Дністра до Карпат, іменовано командантом полудневo-західного російського фронту. Ген. Корнїлов знаний нам вже добре з часів, коли був як полонений в австрійській неволи. В часі проломаня російського фронту під Горлицями був ранений в ліве рамя. Щоби не попасти в неволю, сховав ся він з 9 иншими офіцирами в лїси. Якраз пять днів крав ся за дня в гущах, щоби ночами передираючи ся помимо рани з своїми ворними товаришами, дістати ся до своїх. Через той час живив ся корінцями дерев, але голод і болюча рана приневолили його піддати ся в околици Сянока. Взятих в полон перевезено самоходом до Буковска, тодїшного осідка Команди 7. Корпусу. Корнїлов був дуже виголоджений і вичерпаний, але помимо того його поведенє знаменувало мужа неугнутої волї і жовнїра. До тих, що мали з ними до діла, відносив ся з великим особистим достоїнством. Коли арх. Иосиф сказав йому, що як командант корпусу в битві під Львовом забрав йому 25 гармат, відповів Корнїлов, що се було флянкове ударенє, але що він те пораженє вимазав переломанем на чолї своєї дивизії фронту противника в падолистї 1914 р. під Гомонною на Угорщинї. Одною з найгорячійших його просьб було домаганє, щоби його піддано лїкарським оглядинам і урядовому ствердженю, що до неволї дістав ся як ранений. Очевидно, сьому бажаню задоситьучинено. По подужаню уміщено Корнїлова в таборі полонених в Köszeg, звідки повело ся йому через румунську границю втїчи до Росії. По перших днях російської революції іменовано його військовим командантом Петрограда, звідки його відтак відкликано, щоби повірити йому станиславівський відтинок, а тепер провід над полудневo-західним фронтом.

— **Росія републикою.** Як довідують ся римські часописи з Петрограду, постановила російська міністерська рада негайно оголосити Росію републикою. Оконечно рішенє западе доперва тоді — коли робітничо жовнірська Рада згодить ся на сей проект тимчасового правительства. Теперішне невідрадне положенє Росії спонукало петроградське правлїнє приспішити рішенє, яке мало запасти доперва в жовтни на конституанті.

ПОМЕРЛИ.

Леокадія Петрушевич, жена посла до державної Ради, переживши 52 літ, заосмотрена Св. Тайнами, упокоїла ся у Відни дня 26. липня 1917 пополудни. Похорони відбули ся дня 28. липня 1917 о год. 3 попол. з галі похоронної на центральнім кладовищи у Відни.

Стефан Вахнянин, ц. к. податковий урядник в Делятині, упокоїв ся дня 9 липня в Ліпниках під Краковом по довгій а тяжкій недузі в 28 році житя. Покійний був свідомим Українцем, сердечним і услужним для людей урядником. Осиротив родичів, міщан з Любачева і і жену. Похорони відбули ся дня 11. липня. В. й. п.!

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 31. липня 1917

Нині: 31. липня гр.-кат. Я. і Еміліяна, римо-кат. Ігнат.

Завтра: 1. серпня гр.-кат. Марк. римо кат. Петра в от.

Цісар Карло в Галичині.

Цісар Карло в товаристві поручника архикнязя Вільгельма з малою військовою дружиною, в якій був і шеф штабу бр. Арц, обїхав богато відбитих місцевостий східної Галичини. Між иньшим був в Коломиї і Калуши.

Збруч переступлений в кількох місцях!

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 30. липня 1917.

Східний фронт:

Фронт баварського князя Леопольда:

Група військ ґен. полк. Бем-Ермолля: Російські війска держать горби на схід від граничної ріки Збруча, який в кількох місцях, мимо сильного опору, переступлено, а наші дивизії також на полудне від Скали дійшли до неї. На північному березі Дністра зискали ми повисше Королівки на терені. Між Дністром і Прутом ставив неприятель наново напрасний опір, одначе на південний захід від Заліщик сильним наступом його відперто.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

Здовж Черемоша обороняє ся ворог на східних надбережних височинах, наш наступ між Залучем і Вижницею посуває ся вперед. В долині Сучави посувають ся наші війска на Селетин, а також на схід від долини горішної Молдави ми посунули ся пробєм наперед.

Фронт маршалка пільного Макензена:

Повні успіхів наступи, які довершили ся на північ від Фокшані і при впаді Рімнікула принесли нам кілька тисяч полонених.

Македонський фронт:

Без зміни.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Під параліжуючою діяльністю нашої артилерії, яка й через всю ніч змагалась, була ворожа артилерійська діяльність на фляндрійському боєвому фронті вчера аж до полудня незначна. Доперва потім прибрала вона на силі, одначе не розвинулась і не осягнула успіхів.

На побережу й на відтинку ріки Het Sas аж по Wletbtje огнева боротьба була й в ночи навгальна. Кілька англійських вивідних відділів, які напирали на наші лінії лійок відперто.

Фронт пруського наслідника престола:

При Chemin des Dames спробувала вчера французька управа на девять кільометрів широкім фронті — принайменше трьома впроваджуваними дивізіями знова наступ. Після бараянного огню посунув ся нині ворог від Cerny аж до Зимової Гори коло Craone кількакратно до атаку; наші вишколені під зглядом воєнним дивізії відперли його всюди огнем і протинаступом. Дуже часто вишколений ренсько-вестфальський п. п. відпер сам чотири наступи. Вечером обновив ворог на полудне від Ailles по цілоденнім приготованім огни свої наступи ще два рази; також ті наступи заломали ся.

Тяжкі втрати без успіхів є знаком боєвого дня для Французів.

В воздушній борбі стратили вороги десять літаків; надпоручник фон Тнішек зістрілив 21. противника.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 2.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Хлопця до ношеня ґазет приймє адміністрація „Укр. Слова“.

Іван Кушнірук з Зеленої пов. Надвірна, просить о вістку, де находять ся його діти Юрко, Василь, Дмитро і Настуня. Хто би знав що про них, зволить ласкаво повідомити батька на адресу Адміністр. Укр. Слова. 1—3з.

Конкурс.

Виділ муз. Товариства ім. М. Лисенка у Львові оголошує отсим на рік шкільний 1917/18 конкурс на 2 стипендії, а то:

1) імени Анатоля Вахнянина в річних 200 К.
2) імени Дра Петра Сушкевича в річних 200 К.

Рефлектуючі на ті стипендії мають виказати, що суть елевами Висш. Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові, та що покінчили там рік шкільний 1916/17 з поступом дуже добрим, в кінци долучити свідоцтво убожества.

Подаия належить вносити до виділу Муз. Тов-а ім. М. Лисенка у Львові, ул. Шашкевича ч. 5. до включно 31/8 1917, де мають засягнути близших інформацій. 2—3

Конкурс.

Виділ муз. Товариства ім. М. Лисенка у Львові оголошує отсим на рік шкільний 1917/18 конкурс на стипендію імени Олександра Мишуґи в річних 1000 К.

Рефлектуючі на ту стипендію мають виказати, що посвячують ся фаховому артистичному образованю в співі, зглядно музиці, що суть народности української, а вкінци виказати ся свідоцтвом компетентних знавців, що проявляють визначний музикально-вокальний талант. Першенство до стипендії мають члени родин Вп. Олекс. Мишуґи.

Подаия належить вносити до виділу муз. Тов-а ім. М. Лисенка у Львові, ул. Шашкевича ч. 5. до включно 31/8 1917, де мож засягнути близших інформацій. 2—3

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середно европейський; від 1. серпня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05, 6·20, † 9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45, †9·00, 9·15, 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45.	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*.
Сокаля: [8·55]•, [8·10]:.	Сокаля: [9·45]:, [9·45]•.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**.
Підгаєць: 8·33, 3·00, 11·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15.	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52.
Ходорова: 8·30, [2·30], 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, зглядно з Брюхович.
** Янова з Клепарова, зглядно з Янова до Клепарова.
• через Раву руську.
: через Сапіжанку.

Увага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненєм минут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух з огляду на занятє зелізничих шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при опізненю получення не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

